

שאלה נושאת
פרסים בעמוד
4

מעלין הפרשה

העלון יוצא בכמות מוגבלת
לכן כל מי שיוכל להדפיס
את העלון ולהפיץ אותו
בבתי הכנסת שלו, יבורך!
לקבלת הגליון במייל שלחו
בקשה למייל:

kun.y@inn.co.il

פרשת תולדות | תש"פ

תוכן עניינים

- 1.....דברי תורה לפרשת השבוע.
- 2.....ענייני שבת קודש.
- 2.....סיפור לכבוד שבת קודש.
- 3.....מבאר ההלכה.
- 3.....ידיעות השבת.
- 4.....שאלה לפרשת השבוע.
- 4.....תשובה לגליונות הקודמים.

סודו של יעקב

שאלו את רבי מנחם מענדל מקוצק מדוע חסידים נוהגים לשבת במסיבות ר' עים ולשתות 'משקה', דבר המזכיר את מנהגי הגויים. השיב הצדיק: "ה'משקה' מגלה את פנימיותו של האדם, כמו שנאמר 'נכנס יין, יצא סוד'. כאשר גויים שותים לשוכרה, מתגלה ה'סוד' הפנימי שבהם, כמו שנאמר לעשיו - 'ועל חרבך תחיה', ולכן הם באים לידי קטטות ושפיכות דמים". ואילו יהודי, פנימיותו היא אהבה, 'ואהבת לרעך כמוך'. כאשר יהודים יושבים יחדיו ואומרים 'לחיים' מתגלה הסוד הפנימי שבהם והם מחזקים את עבותות האהבה שביניהם."

מה בין יעקב לעשיו

כששואלים "מה בין יעקב לעשיו", הרי זה כאילו שאלנו "מה בין אור לחושך", כך כתב ה'אור החיים' הקדוש, זצ"ל. אבל רשאים וחייבים אנו לשאול: מהו מקור השוני, כיצד זה ששני אחים תאומים, יהיו שונים מן הקצה אל הקצה. אותו יחוס אבות, אותו חינוך - והבדל בין יום ללילה. על כך, הביא הגאון רבי ששון מרדכי זצ"ל מבגדד, משל וחידה: שני אנשים נכנסו לכוך הסדנא של פחמי, צורף נחושת. אחד מהם - הושחרו פניו כשולי הקדירה. השני - נכנס בשלום ויצא בשלום, נזהר ויצא נקי. אחד מהם ימהר לרחוץ את פניו. מיהו? נכון: בעל הפנים הנקיות, ימהר להתרחץ. ומדוע? משום שהוא רואה את פני חברו השחורות ומניח שגם פניו מלוכלכות... אבל חברו, שרואה את פני רעהו נקיות, לא יעלה בדעתו להתנקות... כך עשיו, ראה לנגד עיניו את יעקב אחיו - "איש תם יושב אהלים" - "זך וישר, והיה בטוח שגם הוא כזה, כשמו כן הוא, "עשוי 'ומושלם, והרשה לעצמו להתבטל ולהתהולל. אבל יעקב אבינו, שראה לנגד עיניו את תוצאות ההפקרות - הנהגתו של עשיו, את ההידרדרות וההשחתה, נחרד וחשש שגם הוא כזה, ולא מש מתוך האוהל, על מנת להזדכך ולהתעלות מעלה מעלה, עד שהיה לבחיר האבות הקדושים, זכותם תגן עלינו!

איך להלחם ב'אדום האדום'

פעם אחרי תפילת מנחה ליוויתי את סבא - הגה"צ רבי יצחק זילבר - הביתה, היתה זו שעת צהריים. הוא היה רעב. פתח את המקרר, הוציא את כל מה שהיה שם - שבעה או עשרה מוצרים: שימורים, סלטים, מרק ועוד דברים והתיישב לאכול. סבא נטל ידים, בירך ואכל רק דבר אחד או שנים מכל המבחר...ומיד התחיל לברך. חיכיתי עד סוף ברכת המזון ושאלתי בתמיהה: 'סבא, בשביל מה היית צריך להוציא הכל, את כל הסירים והצלחות?! הרי כמעט לא אכלת כלום?!' הוא ענה: "כדי להשביע את העין!" ("אחד מליו")

זמני היום:

השקפה שנים והחליף את השנים	ירושלים ב' סגול - ט' סגול	תל אביב ב' סגול - ט' סגול	חיפה ב' סגול - ט' סגול	באר שבע ב' סגול - ט' סגול
עלית השחר	5:11	5:17	5:19	5:25
זמן עליית השחר	5:17	5:23	5:25	5:31
תנן התורה	6:18	6:24	6:28	6:33
סוף זמן ק"ש (ט"א)	8:19	8:23	8:24	8:28
סוף זמן ק"ש (ט"א)	8:50	8:54	8:54	8:59
חצות יום ולילה	11:28	11:30	11:29	11:32
מנחה טיולה	11:58	12:01	12:00	12:02
מלך המערה	15:48	15:48	15:48	15:46
סקיטה	16:40	16:40	16:37	16:37
סוף הישיבה	16:53	16:53	16:49	16:49

הערה: לפרק זמן עליית השחר הוא לרוב בין 60 דקות לבין 80 דקות לפי רוב בתי
בתי מן הארץ לחיבור ולקריאה - 10 דקות לפי רוב העניינים והשעות שלח

סיפור מאת

הרב חיים זאיד שליט"א

"בור כרה ויחפרהו ויפל..."

נסעתי בטיסה לשבת הרצאות באילת. בשדה התעופה פגשתי זוג שהתרעם: "התור מאוד מאוד ארוך, אנחנו לא מחכים".

היו הרבה אנשים שחיכו לטיסה לאילת. הם הלכו הצידה וראיתי שהם זוממים לעשות תחבולה.

הלכתי לידם לשמוע מה הם מדברים, והנה קומבינה – הבעל אומר לאשתו: "תעשי את עצמך כאילו את נכה, ואז יכניסו אותנו במהירות ונדלג על התור..."

חייכתי ואמרתי בליבי: 'אין עצה ואין תבונה נגד ה', ומי שהולך עקום בשקר – רק יפסיד'.

והנה הם יוצאים לשדה והיא עושה עצמה כאילו היא נכה, צולעת והולכת עקום. מיד הגיעה דיילת ולקחה אותם ישירות לקדמת התור, והם היו מאושרים... ניצחו את כולם.

פגשתי אותם שוב באילת, והם סיפרו לי כמה שהשקר לא עובד. וכך הם מספרים: הם הגיעו לקדמת התור ליד הכניסה למטוס, ואז יצאה דיילת ואמרה להם: "היות שאת נכה אינך יכולה לעלות למטוס הזה, כי את חייבת לשבת בקדמת המטוס במקום מרווח, ולכן תצטרפו לחכות למטוס הבא שיגיע". בלית ברירה הם חיכו לטיסה הבאה למעלה משלוש שעות, ואז הבינו שמי שהולך עקום רק מפסיד.

לך עם ה' בישרות ותראה ברכה בכל מעשה ידיך.

צפור הנפש של היהדות

התייחסותה החמורה של ההלכה כלפי אדם המחלל שבת בפרהסיא [בגלוי], ממחישה לנו עד כמה שמירת השבת הינה ציפור נפשה של היהדות.

הנה, קובעת ההלכה, שהמחלל שבת בפרהסיא: פסול לעדות. יינו - יין נסך. חשוד על השבועה [אין משביעים אותו בבית דין, ואם קפץ ונשבע אינו נאמן]. אין מקבלים ממנו קורבן כלל. שחיתו נבלה. אין מערבים עימו [עירובי חצרות בשבת]. אינו מצטרף למנין לתפילה. לא קוברים אותו בתוך שאר קברי ישראל ששמרו שבת. אינו נאמן באיסורים [אין אוסרים או מתירים דבר על פי עדותו]. (שבת חמדת הימים עמוד 61)

וכך אומר הרמב"ם: השבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם. לפיכך כל העובר על שאר מצוות - הרי הוא בכלל רשעי ישראל, אבל המחלל שבת בפרהסיא - הרי הוא כעובד עבודה זרה, ושניהם כגויים לכל דבריהם". (הלכות שבת פ"ל הטי"ו)

אף הגויים ידעו כי שמירת השבת הינה יסוד גדול מאוד ביהדות, ומבלעדיה חלילה אין קיום וצביון לשמירת שאר התורה והמצוות:

- אמר המן הרשע לאחשוורוש: "אם אתה מבקש לעקור אותם - עקור את השבת ובטל אותה, ואחר כך אתה מכלה אותם". (אסתר רבה ז)

- היוונים כאשר רצו לקעקע את התורה מעם ישראל, גזרו תחילה שלוש גזירות: * שלא למול את הבנים. * שלא לקדש את החודש [ובכלל זה כל שמירת החגים]. * שלא לשמור את השבת. ידעו הם כמה עוצמה וכח יש במיוחד במצוות הללו בשמירת הצביון היהודי.

יהי רצון שבזכות ההקפדה על שמירת השבת, נזכה בקרוב לגאולה, כמו שאמר רבי שמעון בן יוחאי: "אלמלי משמרים ישראל שתי שבתות כהלכתם, מיד הם נגאלים" (שבת קיח ע"ב). ואמר הקב"ה: "אם שמרתם נרות של שבת, אני מראה לכם נרות של ציון". (ילקוט שמעוני במדבר ח תשיט)

ידיעות השבת

כל השאלות והחידות הם מהמשנה ברורה
ושולחן ערוך (אורח חיים)

באר ההלכה

- א. מאיפה לומדים שגם מי שהשעה דחוקה לו ביותר צריך לכבד את השבת? (סימן רמב) "פוסק אדם (פרוש מתנה) עם העכו"ם על המלאכה, וקוצץ דמים" (סימן רמד) ובמשנ"ב מפרש 'קוצץ דמים' - "היינו קבלנות שמתנה עמו שיעשה לו איזה מלאכה בשכר דבר קצוב". ואם עושה לו בטובת הנאה, מה הדין? (סימן רמז, סעיף ד')
- ג. אם ישראל ועכו"ם יש להם סחורה ביחד, והם לא התנו בתחילה שיהיה שכר השבת לעכו"ם לבדו, מה הדין? (סימן רמ"ה)

----כללי השתתפות----

בין הפותרים נכונה תערוך הגרלה חודשית, על 2 עלונים.

את התשובות ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il יש לציין את שמו של השולח ובסוגרים איזה הקדשה רוצים (לע"נ/ להצלחת/ לרפואת/ לזיווג הגון/ וכו', ופלוני/ת בן פלוני/ת).

תשובות לשאלות אלו אפשר לשלוח עד ראש חודש טבת (תשובות שיגיעו אחרי הזמן לא השתתפו בהגרלה!)

שאלה: האם מותר להשתמש בג'ל חיטוי במקום מים לנטילת ידיים?

הקדמה, חומר חיטוי ידיים הוא חומר חיטוי המשמש להפחתת חיידקים ולכלוך על הידיים. חומר חיטוי ידיים מבוסס על אלכוהול וחומרים אחרים העדיפים על פני שטיפת ידיים בעולם הרפואה. חומרי חיטוי ידיים קיימים במצבי צבירה של נוזל, ג'ל וקצף.

ונשאלת השאלה, האם מותר להשתמש בחומר זה לנטילת ידיים במקום מים.

א. מים מלווים או סרווים או מרים שאין הכלב יכול לשתות מהם, פסולים לנטילת ידיים אף על פי שפושרים למי מקנה לטבילה; ואם הם עכורים מחמת טיט שנתערב בהם, אם הכלב יכול לשתות מהם, פושרים בין לנטילת ידיים בין למקנה, ואם אינו יכול לשתות מהם, פסולים לשיניהם. (שו"ע או"ח סימן קס, סעיף ט') הג'ל לחיטוי ידיים אלו מים שאין הכלב יכול לשתות מהם ולכן יהיה אסור ליטול בהם ידיים לסעודה.

ב. אך מותר להשתמש בג'ל לנטילת ידיים לפני תפילה. והטעם לזה כותב המשנה ברורה, הט"ז ועוד (סימן ד') כי כל העניין בנטילת ידיים לתפילה זה "דכאן לא צריך רק משום נקיות בעלמא".

ג. וכן מותר להשתמש בחומר זה למים אחרונים. (משנ"ב סק"ה)

לסיכום: אסור להשתמש בג'ל לנטילת ידיים לסעודה. מותר להשתמש בג'ל לנטילת ידיים לתפילה (וראה מה ההבדל בין נטילת ידיים לסעודה לבין נטילת ידיים לתפילה בסעיף ב').

שאלה לפרשת השבוע

"וַיָּבֵא עֲשׂוֹ מִן הַשֶּׁדֶה וְהוּא עֵינֵף" (כה, כט) חז"ל (בבא בתרא טז ע"ב) אמרו, ש"חמש עבירות עבר אותו רשע באותו היום, "ואחת מהן - "הרג את הנפש". "את מי הוא הרג? את נמרוד. וקשה, כלום להרוג את נמרוד זו לא מצוה? כזה אפיקורס גדול היה נמרוד, מרד בקב"ה, המריד את כל העולם נגד הקב"ה, כזה רשע מרושע. נו, אז עשו הרג אותו, מה קרה? מדוע נחשב לו מעשה זה כעבירה??"

בין הפותרים נכונה תוגרל הקדשה על ארבעה גליונות, שם הזוכה יפורסם בגליון הבא בעז"ה.

את התשובות ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il עד יום שלישי בשעה 16:00 (תשובות שיגיעו אחרי הזמן לא ישתתפו בהגרלה!) יש לציין את שמו של השולח ובסוגרים איזה הקדשה רוצים (לע"נ/ להצלת/ לרפואת/ לזיווג הגוף, וכו', ופלוני/ת בן פלוני/ת).

בעז"ה נביא מהתשובות בגליונות הבאים.

העלון מוקדש לר' אפרים פרנקל

העלון מוקדש למשה קליגר

הערות, הארות, הצעות, תגובות וכדו' ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il

וכן כל מי שרוצה לקבל את העלון למייל מידי שבוע שישלח בקשת הצטרפות למייל הנ"ל

תשובות לחידה מעלון "מעין הפרשה" פרשת וירא

- א. ר' אפרים פרנקל שלח לנו תשובה ועוד הוסיף על הקושיה: ויש להוסיף על השאלה, הוא אמר להם "וסעדו לבכם אחר תעבורו". כאילו הוא מגרש אותם. תאכלו, תגמרו ו – הבייתה. ראיתי על כך בספר "שערי אהרן" 2 תירוצים. תירוץ אחד הוא מביא בשם "הטור" יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם. הכיר בהם שהם עובדי דרך ואין חפצם ללון ולכך לא ביקש מהם אלא שיאכלו מעט וינוחו באויר תחת העץ ויעברו לדרכם:
- פירוש שני, הוא מביא בשם רבי יעקב כולי (מחבר ילקוט מעם לועז), שמתרץ בשם ספר חן טוב. המלאכים ראו שאברהם אבינו בצער, מתיר וקושר את תחבושתו, ולכן רצו ללכת. כשאברהם ראה שרצו ללכת, חשב שהסיבה היא שהם רואים שהוא מל את עצמו, והם חוששים שידרוש גם מהם שימולו, ולכן הם מתרחקים. ולכן אמר להם אברהם "וסעדו לבכם אחר תעבורו". אל תחששו, אחרי כן תוכלו להמשיך בדרככם.
- ב. משה קליגר השיב: אברהם לא הכניסם לביתו כי חשב שהם ערבים שמשתחוים לאבק רגליהם והקפיד לא להכניס עבודת כוכבים לביתו.
- יישר כח!**